

Patrik Lindenfors och Christer Sturmark

Stäng de religiösa friskolorna

Publicerad: 2011-03-10, Uppdaterad: 2011-11-02

Om författaren:

Patrik Lindenfors forskar i evolutionsbiolog vid Stockholms universitet och författare till den uppmärksammade boken "Gud finns nog inte"

Christer Sturmark är ordförande för Humanisterna

Diskussionens vågor har gått höga sedan Stavros Louca utnämnt evolutionsteorin till "vår tids största bluff". Senast ut är Per Ewert, som på Newsmill hävdar att det går ett "intolerant ateistiskt drev" mot Louca. Det är sant att hans uttalande väckt starka reaktioner. "Drevet" är dock inte ateistiskt, utan vetenskapligt.

Per Ewert skriver att "Det är väl känt att designargumentet har fått allt större uppmärksamhet under senare år." Den enda uppmärksamhet designargumentet fått är dock frustration från vetenskapliga företrädare över att designargumentet gång efter annan föreslås i läroplanen för amerikanska skolor, trots att det inte finns det något vetenskapligt stöd för teorin. I vetenskapsfilosofisk mening är designteorin inte ens vetenskaplig.

De stora kristna samfunden har insett att det ger ett ganska obegåvat intryck att argumentera emot väl belagda vetenskapliga teorier som evolutionsteorin eller den heliocentriska världsbilden; att jorden kretsar kring solen. Katolska kyrkan har till exempel accepterat båda dessa ståndpunkter. Kvar finns några kristna sekter som Jehovas Vittnen, som Stavros Louca tillhör, och Livets Ord, som Per Ewert tillhör. Dessa hänger tyvärr fortfarande upp sin tro på att förneka fakta.

Varför? Det får de själva svara på. Alla får tro vad de vill - det är deras ensak (även om de båda uppenbarligen lider av en kraftig "kunskapslouca" i detta ämne). Men både Stavros Louca och Per Ewert är lärare, den senare på en kristen friskola. Får man lära ut vad man vill? Det är det frågan gäller.

Läroplanen föreskriver att "Undervisningen i skolan skall vara icke-konfessionell". Man får alltså inte välja en förklaring framför en annan av religiösa skäl. Lärare från den Raeliska rörelsen får inte lära ut att livet på jorden skapades av vetenskapsmän och konstnärer från en annan planet. Ateister får inte predika att Gud inte existerar. Medlemmar i kristna sekter får inte lära ut att skapelseberättelsen är en "lika bra förklaring" som den vetenskapliga förklaringen av livets utveckling.

Ändå sker det. Vi har till exempel i debatter träffat elever från en av Livets Ords skolor i Uppsala. Dessa förklarade entusiastiskt för oss att man inte alls propagerar för skapelseberättelsens sanning i Livets Ords skolor, utan att den presenteras som ett alternativ till evolutionsteorin och att eleverna sedan uppmanas välja själva.

Detta, som vid en ytlig anblick kan verka som träning i kritiskt tänkande, är ingenting annat än ren och skär indoktrinering. Vilken realistisk chans har elever på grundnivå att utvärdera vetenskapliga resultat själva? Deras lärare är vuxna och har gått utbildningen till lärare, och de går ju uppenbarligen bet på uppgiften. Hur ska då elever förväntas kunna utföra den här utvärderingen?

Jämför med några andra liknande påståenden. "Paris är huvudstad i England - Paris är huvudstad i Frankrike, välj själv!" Här är det lättare för eleven att få fram rätt svar, om nu inte skolan är fylld med felaktiga kartböcker. "Solen snurrar kring jorden - Jorden snurrar kring solen, välj själv!" Här är det svårare. Vetenskapen avgjorde inte den här frågan förrän på 1500-talet, och då krävdes både noggranna observationer och avancerade matematiska beräkningar. Ska eleverna utföra dessa själva?

"Gud skapade alla levande organismer som vi ser dem idag - Alla levande organismer utvecklades ur ett gemensamt ursprung till den mångfald vi ser idag genom en evolutionär process, välj själv!" Den här frågan fick inte sitt svar förrän i slutet på 1800-talet, av Charles Darwin. Och egentligen avgjordes den inte definitivt förrän på 1900-talet då även arvets mekanismer kunde byggas in i evolutionsteorin. Idag finns det sammanställda vetenskapliga resultat från en hel rad vetenskapliga ämnen som alla sammantaget gör att vi kan vara säkra på evolutionsteorin, liksom säkra som på den heliocentriska världsbilden. Ska elever som fortfarande går sin grundutbildning utvärdera alla dessa resultat själva - innan de ens har lärt sig teorin?

Utbildning bygger till stor del på tillit. Man måste kunna lita på läraren när han säger att elektricitet har med elektroner att göra, att smittsamma sjukdomar beror på virus och bakterier, eller att vatten består av två väteatomer och en syreatom. Det kräver en stor vetenskaplig kompetens att personligen testa den här typen av påståenden. Denna tillit kan man inte ha för personer som uttryckligen förnekar vetenskapligt väl underbyggd kunskap.

Men det går förstås inte att stänga av religiösa lärare bara för att de är religiösa. Istället måste själva skolan vara icke-konfessionell, i linje med vad som står i läroplanen. Uppenbarligen indoktrineras barnen i Livets Ords skolor, inte för att de inte får adekvat undervisning i evolutionsteorin utan för att de itutas att skapelseberättelsen är en "lika bra" förklaring. Det är inte sant, och att lära ut något sådant till tillitsfulla barn är förfärligt.

Så det är riktigt att vi är intoleranta - vi tolererar inte att man ljugar för barn i skolan. Att fara med osanning på grund av okunskap är en sak, men i frågan om evolutionsteorin vet man det rätta svaret med så stor vetenskaplig säkerhet som går att begära.

Samhället bör tillgodose alla barns rätt till en god utbildning, inte bara de som har turen att slippa gå i religiös friskola. Stäng de religiösa friskolorna nu. För barnens skull. Undervisning måste vara neutral. För alla.

Patrik Lindenfors och Christer Sturmark

100 kommentarer I kommentarsfältet har kommentatorn juridiskt ansvar för sina inlägg.

Visserligen en snabb och enkel lösning, men det korrekta vore väl att stänga av de lärare som inte följer skolverkets regler. Och om kreationism och trolldom ingår i dessa regler, så